

РЕПУБЛИКА СРПСКА
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЈЕТЕ И КУЛТУРЕ
РЕПУБЛИЧКИ ПЕДАГОШКИ ЗАВОД

Бања Лука, Милоша Обилића 39, Бања Лука, тел/факс: 051/430-110, 051/430-100, e-mail: pedagoski.zavod@rpz-rs.org.

Датум: 21. 03. 2022. године

ИНСПЕКТОР-ПРОСВЈЕТНИ
САВЈЕТНИК ЗА:
ИМЕ И ПРЕЗИМЕ:

РАЗРЕДНУ НАСТАВУ
ГОРДАНА ПОПАДИЋ

ИЗВЈЕШТАЈ И АНАЛИЗА
СЕМИНАРА ЗА ВОДИТЕЉЕ У ПРОДУЖЕНОМ БОРАВКУ
ОСНОВНИХ ШКОЛА РЕГИЈЕ ДОБОЈ
-март 2022. године-

УВОД

Један од облика проширеног програма рада са ученицима прве тријаде у основним школама Републике Српске је и продужени боравак. Организација рада у продуженом бораваку представља организовано провођење ваннаставних активности и слободног времена ученика, али и планску и систематску припрему ученика за учење и израду домаћих задатака. У складу са законским прописима, продужени боравак у основним школама Регије Добој, организован је још од 2009. и 2010. године у по једној школи на подручју општине Брод (ОШ „Свети Сава“) и општине Добој (ОШ „Свети Сава“). У складу са потребама родитеља и дјете, те захтјевима савременог времена, послје 2010. године продужени боравак је организован и у двије основне школе са подручја општине Дервента, двије основне школе са подручја Града Добоја, те у по једној школи са подручја општине Станари и општине Теслић. Школске 2018/19. године осам основних школа са Регије Добој добило је сагласност за организовање продуженог боравака, који обухватају ученике прве тријаде, а од школске 2019/20. године број школа које су организовале овај вид рада са ученицима прве тријаде је десет.

Школске 2021/22. године значајно је повећан број основних школа на Регији Добој које су организовале продужени боравак за ученике прве тријаде, тако да је сада у 19 основних школа организован овај вид рада са ученицима.

На основу података које су доставиле школе, које имају организован продужени боравак, школске 2021/22. године 1854 ученика прве тријаде је обухваћено овим обликом проширеног програма рада у основним школама Регије Добој, што је за око 600 ученика више у односу на школску 2019/20. годину.

Републички педагошки завода Републике Српске, као вид стручног усавршавања наставника, након двогодишње паузе због пандемије корона вируса, организовао је по шести пут Семинар за водитеље продуженог боравака основних школа Регије Добој. Семинар за водитеље продуженог боравака у основним школама Регије Добој реализован је у складу са Програмом рада и планираним радним циљевима инспектора-просвјетног савјетника, Гордане Попадић, а у складу и са Програмом рада Републичког педагошког завода.

Једнодневни семинари су одржани 12. и 19. марта 2022. године, а школе домаћини су били ЈУ ОШ „Свети Сава“ Добој и ЈУ ОШ „Вук Стефановић Караџић“ Добој, Град Добој. Циљна група су били водитељи продуженог боравака тј. професори разредне или предметне наставе који раде у продуженом бораваку у деветнаест (19) основних школа са подручја Регије Добој. Број водитеља у продуженом бораваку је повећан за 31 водитеља, тако да ове школске године на пословима водитеља у продуженом бораваку ангажовано је укупно 77 водитеља. Од ове школске године као водитељи продуженог боравака, осим професора разредне наставе (70 или 90,90% водитеља ПБ), су ангажована 3 или 3,89 % професора демократије и људских права, један педагог или 1,29%, те по један наставник предметне наставе: наставник географије, ликовне културе и физичког васпитања. Пријаву учешћа на семинару извршило је 70 или 90,90 % водитеља, а семинару је присуствовало:

- Први дан (12.03.2022.) 32 или 100% водитеља од броја пријављених,
- Други дан (19.03.2022.) 35 или 92,10 % водитеља од броја пријављених.

Овогодишњем Семинару за водитеље продуженог боравака присуствовало је 67 или 95,71 % водитеља од броја пријављених или 87,01 % водитеља од укупног броја који су ангажовани у продуженом бораваку основних школа на Регији Добој.

Подаци о радном искуству 77 водитеља продуженог боравка на Регији Добој, када је у питању ангажовање и радно искуство у продуженом боравку нам говоре следеће:

- 25 или 32,47 % водитеља ПБ није радило у ПБ или има до 6 мјесеци радног искуства у продуженом боравку,
- 15 или 19,48 % водитеља има од 7 мјесеци до годину дана искуства у раду ПБ,
- 18 или 23,37 % водитеља има до двије године радног искуства у продуженом боравку,
- 6 или 7,79 % водитеља има до три године радног искуства у продуженом боравку,
- 12 или 15,58 % водитеља има од три до четири године радног искуства у продуженом боравку, док
- 5 или 6,49% водитеља има преко пет година радног искуства у продуженом боравку,

Преглед броја водитеља по школама, присутних на семинару, дат је у табели 1.

Табела 1- Подаци о школама и броју водитеља

Р. Б.	Назив школе у којој је организован продужени боравак, ЈУ Основна школа	Број водитеља продуженог боравка присутних на семинару	
		Број	%
1.	„Свети Сава“ Добој	5	100%
2.	„Доситеј Обрадовић“ Добој	5	100%
3.	„Вук Стефановић Караџић“ Добој	6	100%
4.	„Милан Ракић“ Буковица Велика	3	100%
5.	„Десанка Максимовић“ Станари	4	100%
6.	„Вук Караџић“ Петрово	1	50 %
7.	„Свети Сава“ Брод	4*	57,14%
8.	„Лијешће“ Лијешће	2	100%
9.	„19. април“ Дервента	6	100%
10.	„Никола Тесла“ Дервента	6	100%
11.	„Вук Караџић“ Теслић	3	100%
12.	„Петар П. Његош“ Теслић	4	100%
13.	„Доситеј Обрадовић“ Блатница	4	100%
14.	„Стеван Душанић“ Прибинић	2	100%
15.	„Свети Сава“ Модрича	5	100%
16.	„Сутјеска“ Модрича	2	100%
17.	„Алекса Шантић“ Вукосавље	-	-
18.	„Србија“ Црквина	2	100 %
19.	„Шамац“ Шамац	3	100 %
19 основних школа		67 водитеља	87,01 %

*Наставници из Брода нису се могли уклопити у термин 12.03.2022. године.

Избор стручне теме, као и начин рада, извршен је на основу исказаних потреба и интересовања водитеља продуженог боравка, са претходног семинара за водитеље продуженог боравка. Циљ и задаци семинара су били:

- Развијање и унапређивање компетенција водитеља у продуженом боравку за организацију и реализацију програма рада, а у функцији примјене методологије усмјерене на дијете.

- Развијање компетенција водитеља са аспекта примјене активних метода и техника учења у продуженом боравку, те мотивације дјеце за активним учествовањем у активностима које се проводе у продуженом боравку.
- Упознати и подсјетити водитеље продуженог боравка на специфичности организације и реализације рада у продуженом боравку, те подручјима рада водитеља.
- Развијање, јачање и унапређивање стручних компетенција водитеља, који су по први пут ангажовани као водитељи, за организацију рада и реализацију садржаја и активности у продуженом боравку.
- Идентификовати појам методологија усмјерена на дијете, те које су основне специфичности и начини примјене у продуженом боравку.
- Представити примјере добре праксе у организацији рада продуженог боравка, али и примјерима методологије усмјерене на дијете у продуженом боравку из двије основне школе са Регије Добој.

ЗАПАЖАЊА О РЕАЛИЗАЦИЈИ СЕМИНАРА

У оквиру семинара реализована је стручна тема **„Продужени боравак као мјесто живљења и учења у складу са методологијом усмјереном на дијете“** у виду радионице за учеснике, кроз интерактивни рад и презентацију инспектора-просвјетног савјетника и водитеља продуженог боравка.

Реализација планираних садржаја током семинара била је на начин који су водитељи продуженог боравка претходних година подржали и позитивно оцијенили. Програм семинара је реализован у виду: директног обраћања инспектора - просвјетног савјетника, усменог излагања, видео презентације, интерактивне комуникације на релацији водитељи продуженог боравка - просвјетни савјетник, у виду рада у малим групама, са конкретним задатком за рад у групи, те презентација водитеља продуженог боравка.

Почетак семинара је био у знаку представљања програма семинара, те упознавања и представљања учесника кроз вјежбу „Пружам ти руку, пружи ми руку“.

Подсјећање о специфичностима организације продуженог боравка било је уз активно учешће учесника и вјежбу „Вртешка - Шта знам о продуженом боравку...моје обавезе и одговорности“.

Увођење учесника у тему било је у виду три вјежбе, гдје су водитељи продуженог боравка имали задатак да осмисле ријеч или реченицу која описује основне карактеристике појма *методологија усмјерена на дијете*. По двије групе су имале исти задатак, тј. радили на истим вјежбама и то: *Мозгалица*, *Асоцијација-нијема дијалог*, те *Метода пет ријечи*.

Рјешења која су учесници понудили приликом дефинисања појма *методологија усмјерена на дијете* допуњена су од стране инспектора - просвјетног савјетника кроз презентацију и интерактивну комуникацију са учесницима семинара.

Услиједио је рад у групи, а задатак водитеља је био да осмисле/креирају писану припрему за реализацију активности у продуженом боравку, у оквиру које ће бити планиране активности током једног дана или дијела дана у продуженом боравку. Свака група је добила текст „Могуће методе/технике рада у продуженом боравку“ у којем су побројане неке од могућих метода које подстичу активност дјеце, а самим тим их стављају у позицију активног учесника у васпитно-образовном процесу. У припреми је било потребно планирати примјену неких од понуђених метода/техника из наведеног текста, а дата је и могућност да се уврсте и неке друге методе за које водитељи сматрају да одражавају методологију усмјерену на дијете. Групе су имале 30 минута за рад.

Завршне активности биле су у знаку презентација креираних припрема, уз коментаре учесника и инспектора-просвјетног савјетника.

Други дио семинара био је посвећен активностима под називом „Примјери добре праксе и методологија усмјерена на дијете у продуженом боравку“ у оквиру којих су водитељи продуженог боравка двије основне школе са Регије Добој представили свој рад и рад продуженог боравка у својој школи. Представљен је рад продуженог боравка из школа: ЈУ ОШ „Вук Карацић“ Теслић (водитељи презентатори: Сања Миздрак, Милана Малетић и Драган Вуковић) и ЈУ ОШ „Свети Сава“ Модрича (водителј презентатор-Данијела Симић). Садржаји и информације презентација у оквиру „Примјера добре праксе“, колегама који су по први пут укључени у рад продуженог боравка, омогућиле су добијање нових информација, или проширење постојећих информација о организацији рада продуженог боравка, начинима планирања и програмирања, те реализацији појединих садржаја и активности из програма рада продуженог боравка, као и метода рада које омогућују већу активност и мотивацију дјеце.

Завршни дио семинара првог дана (12.03.2022.) био је у знаку попуњавања Евалуационог листа од стране 32 водитеља продуженог боравка, а током другог дана (19.03.2022.) семинара водитељи су у виду слободне форме исказали своје мишљење и процјену активности током семинара.

Након евалуације семинара, учесницима су додијељени сертификати, као доказ о присуству и учешћу у овом облику стручног усавршавања наставника тј. водитеља продуженог боравка.

На основу реализованих активности, запажања и коментара учесника може се закључити да су циљ и задаци семинара током оба дана у потпуности остварени.

ЕВАЛУАЦИЈА СЕМИНАРА

Учесници **првог дана семинара** су извршили процјену појединих сегмената рада током семинара. Евалуациони лист је конструисан од тврдњи за: Стручну тему (садржај, начин реализације, примјењивост), Учешће водитеља продуженог боравка (презентације из двије основне школе), Трајање и Организација семинара, Комуникација просвјетног савјетника и учесника семинара, те Процјена, колико је семинар утицао на спремност/жељу учесника да убудуће учествују на сличним семинарима. У Евалуационом листу учесници су користили сљедеће скале за оцјењивање: А-одлично, Б-добро, В-задовољавајуће, Г-лоше, те: 1-нимало, 2-нисам сигуран/на, 3-много је утицало.

1. Стручна тема

Садржај стручне теме и актуелност исте, 100 % присутних водитеља продуженог боравка је оцијенило као „одлично“. Примјењивост садржаја у пракси и начин реализације стручне теме су такође оцијењени као „одлично“ од свих учесника семинара.

Према укупној процјени водитеља продуженог боравка, може се рећи да је **стручна тема (садржај, начин реализације, примјењивост), оцијењена високом оцјеном.**

2. Организација и трајање семинара

Комуникацију инспектора-просвјетног савјетника и учесника семинара, сви или 100 % присутних водитеља продуженог боравка су оцијенили оцјеном „одлично“.

Своју улогу током семинара, као активну, потврдили су сви учесници или 100% водитеља продуженог боравка.

Трајање семинара (вријеме и дужина трајања) за 78,12%% учесника је „одлично“, док је 21,78 % водитеља овај сегмент оцијенило оцјеном „задовољавајуће“. Није образложена

оцјена за трајање семинара тј. немамо податак да ли су учесници мислили да је семинар кратко или предуго трајао.

Организација, општи утисак и оцјена семинара од стране свих тј. 32 присутна водитеља продуженог боравка оцијењена је оцјеном „одлично“.

3. Презентације водитеља продуженог боравка

И током овогодишњег семинара настављена је пракса планирања и реализовања активности под називом „Примјери добре праксе“, а у оквиру које се представља рад неке од школа са Регије Добој у којима је организован продужени боравак. Водитељи продуженог боравка су, осим представљања специфичности продуженог боравка у којем су ангажовани, представили и неке примјере примјене методологије усмјерене на дијете у продуженом боравку.

Активност „Примјери добре праксе“ и презентације водитеља продуженог боравка оцјеном „одлично“ оцијенило је 25 или 78,12 % учесника семинара, док је 7 или 21,87 % водитеља рекло да је ова активност на нивоу „задовољавајуће“.

4. Процјена утицаја семинара на спремност/жељу учесника да убудуће учествују на истим семинарима

Да је семинар много утицао на њихову спремност за будућа учествовања на истим или сличним семинарима, изјаснили су се сви присутни, њих 32 или 100 % водитеља продуженог боравка.

На питање „Да ли је и шта остало недовољно јасно?“ учесници су навели „Све је јасно“. Као потребе водитеља продуженог боравка, у погледу тема за стручно усавршавање, предложена је тема:

- Индивидуализовани приступ ученику у продуженом боравку.

Учесници **другог дана семинара** су своје мишљење и процјене активности које су реализоване током четири сата трајања семинара исказали у виду следећих тврдњи:

- „Тема семинара је била занимљива и актуелна, а садржаји који су презентовани у оквиру теме су корисни и послужиће у даљем раду. Семинар је био успјешан.
- Сазнали смо неке нове ствари и могућности, као и корисне информације које ћемо примијењивати у нашем даљем раду.
- Презентације су биле занимљиве и поучне.
- Сагледали смо организацију рада продуженог боравка у више различитих школа са наше регије.
- Све похвале за домаћина семинара, као и колеге који су презентовали *своје школе*. Презентације колега су биле садржајне, занимљиве и корисне.
- Усагласили смо се да је главни проблем функционисања у продуженом боравку (већина школа) недостатак простора и средства за опремање одговарајућим дидактичким и осталим материјалима.“

ЗАКЉУЧЦИ

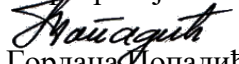
На основу постављених циљева семинара, реализације и запажања инспектора-просвјетног савјетника о реализованим активностима током семинара, те процјени и оцјени водитеља продуженог боравка путем Евалуационог листа, али и у слободној форми, могу се извести следећи закључци:

- Шести Семинар за 67 водитеља продуженог боравка из деветнаест основних школа Регије Добој реализован је 12. и 19. марта 2022. године. Програм Семинара је испунио очекивања учесника, те се са правом може закључити да су у потпуности остварени циљ и задаци семинара.
- Размјена мишљења и позитивних искустава присутних водитеља продуженог боравка омогућена и подстицана је током семинара, првенствено кроз начин рада.
- Избор стручне теме, актуелност и примјењивост у пракси, активност учесника, комуникација просвјетног савјетника и учесника, као и општа организација семинара оцијењени су, од стране учесника, високим оцјенама „одлично“.
- Сви учесници су потврдили да је и овогодишњи семинар у великој мјери утицао на спремност/жељу за учешћима и на будућим семинарима сличног типа.
- Истакнута је потреба да се у наредном периоду изнађу рјешења за обезбјеђивање адекватног простора за продужени боравак, с обзиром на број дјеце која су обухваћена овим обликом рада, те да се омогући боља опремљеност дидактичким материјалима и средствима за рад.
- Потребе за постојањем стручне литературе тј. приручника за водитеље продуженог боравка, као и ученичке литературе у виду дидактичког материјала за рад у продуженом боравку, је такође истакнута на овогодишњем семинару.

Прилог Извјештају:

1. Фото записи са Семинара

Инспектор просвјетни савјетник:

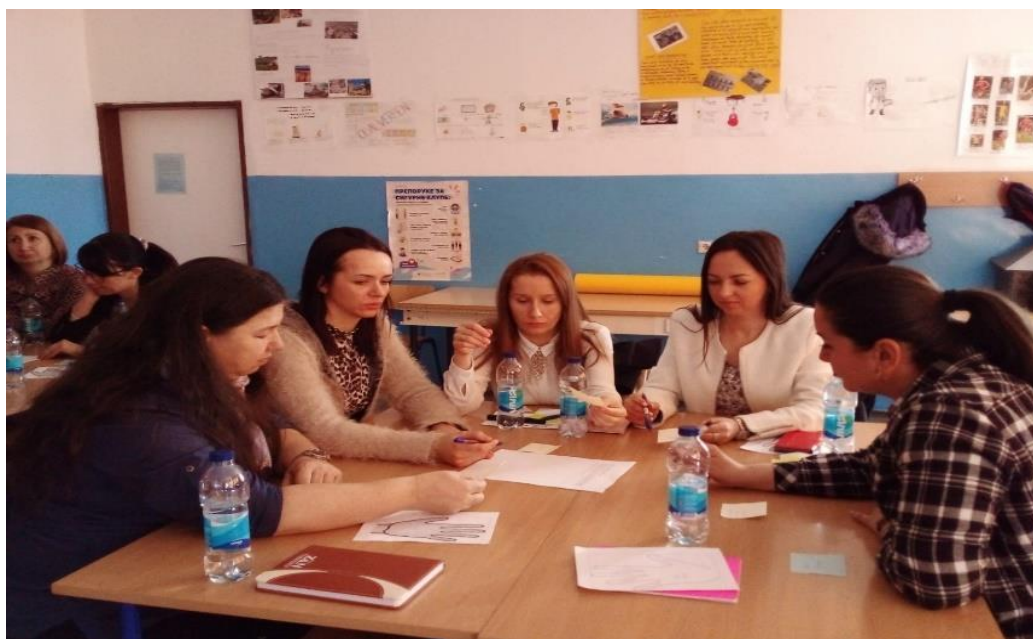

Гордана Попадић

Прилог 1- Фото записи са Семинара за водитеље продуженог боравка

Вјежба: „Вртешка - Шта знам о продуженом боравку...моје обавезе и одговорности“ – тимски рад водитеља

Вјежбе: *Мозгалица, Асоцијација-ниједи дијалог, Метода пет ријечи* - рад у малим групама

Презентације водитеља продуженог боравка

„Примјери добре праксе-методологија усмјерена на дијете у продуженом боравка“

ЈУ ОШ „Вук Караџић“ Теслић (Сања Миздрак, Милана Милетић, Драган Вуковић)

ЈУ ОШ „Свети Сава“ Модрича (Данијела Симић)

Презентације колега су пропраћене с посебном пажњом

Добој, 12. и 19. март 2022. године

Инспектор просвјетни савјетник:

Гордана Попадић
Гордана Попадић